

Nr 84

LANDSKAPSLAG

om ändring av vattenlagen för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 26 juni 2015

Utfärdad i Mariehamn den 8 oktober 2015

I enlighet med lagtingets beslut¹ ändras 1 kap. 3 §, 5 kap. 21 § 1 mom., 22 § 1 mom. och 23 § 1 mom. 10 och 11 punkterna vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, av dessa lagrum 1 kap. 3 § sådan den lyder i landskapslagarna 2010/92 och 2012/42, 5 kap. 21 § 1 mom. och 22 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen 2010/92 och 23 § 1 mom. 10 och 11 punkterna sådana de lyder i landskapslagen 2005/54, samt

fogas till lagen en ny 21a § och till lagens 23 § 1 mom., sådant det lyder i landskapslagarna 2005/54 och 2010/92, nya 12 och 13 punkter som följer²:

1 kap.

Inledande bestämmelser

3 §

Definitioner

Vid tillämpningen av denna lag är innebörden av följande termer och begrepp denna:

1) *ytvatten* är vatten i vattenområde oavsett djup,

2) *grundvatten* är vatten i mark eller berggrund,

3) *vattenområde* är område som inte endast tillfälligt är täckt av ytvatten och vars gräns mot land bedöms enligt medelvattenståndet, dock så att brunn, cistern och konstgjord damm inte är vattenområden enligt denna lag,

4) *vattenföretag* är åtgärder som har verkningar med avseende på vatten såsom bortle-

dande, byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning och rensning,

5) *vattenfarlig verksamhet* är användning av mark eller vattenområde som kan medföra förändring av vattenkvaliteten genom förorening eller på annat sätt samt utsläppande av avloppsvatten,

6) *grundvattenfarlig verksamhet* är sådan vattenfarlig verksamhet som kan medföra förändring av grundvattenkvaliteten eller försämra tillgången på grundvatten,

7) *dikning* är sådant bortledande av vatten i avvattningssyfte som sker i dike,

8) *vattentäkt* är bortledande av vatten för vattenförsörjning eller bevattning,

9) *avloppsvatten* är vatten som varit i särskilt bruk men som inte längre ska användas samt vatten som avleds för avvattning av begravningsplats, upplag eller annat område där främmande ämnen kan finnas i skadlig omfattning,

10) *vattenkvalitet* är vattens kemiska och fysikaliska tillstånd samt vattens ekologiska tillstånd,

11) *kvalitetsnorm* är gränsvärde för vattenkvalitet eller värde för förekomsten av eller egenskap hos en eller flera organismer i vattenområde,

12) *föroreningsområde* är vattenområde där kvalitetsnorm inte uppfylls,

13) *påverkan* är orsakande av effekt eller risk för effekt,

14) *förbättringsöverskott* är den extra vattenkvalitetsförbättring som följer av att vat-

¹) LF nr 15/2014-2015

SMU bet. nr 7/2014-2015

²) Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, EUT L 327, 22.12.2000, s 1

tenkvalitetsförbättrande åtgärd skapar bättre vattenkvalitet än vad som krävs enligt denna lag,

15) *vattenförbättringsplan* är en plan för visst föroreningsområde vari ska anges hur vattenkvaliteten ska förbättras, när förbättringen ska ha uppnåtts samt vari regleras markanvändning och andra företag som kan inverka på förhållande som kvalitetsnormerna avser,

16) *blandningszon* är ett vattenområde intill utsläppspunkt för avloppsvatten, mynning av dike eller plats för vattenbruk inom vilket vattenkvalitetsnormer inte är tillämpliga,

17) *undantagszon* är ett för tillgodoseende av ett från allmän synpunkt särskilt viktigt ändamål, som inte kan tillgodoses på annat sätt, bestämt och avgränsat vattenområde för vilket särskilda bestämmelser utfärdats,

18) *översvämning* är när mark som normalt inte står under vatten tillfälligt täcks med vatten varmed innefattas översvämningar från öppet vatten i angränsande landområden dock så att översvämningar från avloppsvattensystem inte innefattas,

19) *översvämningsrisk* är när det är sannolikt att ett visst område kommer att drabbas av en översvämning som leder till ogynnsamma följder för människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet,

20) *marina vatten* är vatten, havsbotten och underliggande jordlager som ligger på havs-sidan av den baslinje som används för att beräkna territorialvattnets utsträckning,

21) *kustvatten* är ytvatten, havsbotten och underliggande jordlager innanför en linje en sjömil utanför den baslinje som används för att beräkna territorialvattnets utsträckning,

22) *förorening* är en genom mänsklig verksamhet direkt eller indirekt tillförsel av ämnen eller värme till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på akvatiska (*vattenbaserade*) ekosystem eller på terrestra (*landbaserade*) ekosystem som är direkt beroende av akvatiska ekosystem eller som medför skada på materiell egendom eller försämrar eller hindrar möjligheterna att utnyttja de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön,

23) *vattenförekomst* är en avgränsad och betydande förekomst av vatten såsom en sjö, ett kustvattenområde eller en avgränsad volym grundvatten,

24) *konstgjord vattenförekomst* är en ytvattenförekomst som skapats genom mänsklig verksamhet,

25) *kraftigt modifierad vattenförekomst* är en ytvattenförekomst som till följd av fysiska förändringar genom mänsklig verksamhet på ett väsentligt sätt har ändrat karaktär,

26) *ekologisk potential* är kvaliteten hos en kraftigt modifierad vattenförekomst, klassificerad i enlighet med de relevanta bestämmelserna i bilaga V i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, nedan kallat vattendirektivet,

27) *rännil* är en naturligt skapad vattenfåra, vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer, där det inte ständigt rinner vatten och där fisk inte kan vandra i nämnvärd omfattning,

28) *dike* är en konstgjord vattenfåra vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer,

29) *större utfallsdike* är en konstgjord vattenfåra vars avrinningsområde är större än tio kvadratkilometer,

30) *vattendrag* är sjöar, tjärnar, bäckar och andra naturliga vattenområden samt konstgjorda sjöar, kanaler, större utfallsdiken och andra motsvarande konstgjorda vattenområden, dock inte rännilar, diken och källor,

31) *avrinningsområde* är ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en serie rinnande vattendrag eller sjöar till havet vid ett enda utlopp, eller vid en enda mynning eller ett enda delta,

32) *delavrinningsområde* är ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en serie rinnande vattendrag eller sjöar till en viss punkt i ett vattendrag (normalt en sjö eller ett dikestillopp),

33) *miljökvalitetsnormer* är koncentrationen av ett visst förorenande ämne eller en viss grupp av förorenande ämnen i vatten, sediment eller biota, vilken med hänvisning till skyddet av människors hälsa och miljön inte bör överskridas.

5 kap.

Bestämmelser om vattenkvalitet

21 §

Kvalitetsmål för ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvatten och marina vatten

Landskapsregeringen ansvarar för att allt vatten i landskapet skyddas på ett ändamålsenligt sätt så att vattenkvaliteten inte försämrats och att den vid behov förbättras. Det övergripande målet ska vara att när det gäller ytvatten i sjöar och kustvatten uppnå god vattenkvalitet, när det gäller grundvatten att uppnå god vattenkvalitet och säkerställa en balans mellan uttag och grundvattenbildning, samt när det gäller kraftigt modifierade vattenförekomster uppnå ekologisk kvalitet och kemisk ytvatten-

kvalitet senast den 31 december 2015. När det gäller marina vatten ska det övergripande målet vara att uppnå god miljö kvalitet senast den 31 december 2020. För skyddade områden som ingår i den förteckning som avses i 25 § ska det övergripande målet vara att de normer och mål som gäller för det enskilda området ska vara uppfyllda senast den 31 december 2015. Om fler än ett av målen enligt denna paragraf avser en viss vattenförekomst ska det strängaste målet gälla.

21a §

Avvikelser från kvalitetsmålen

En tillfällig försämring av vattenkvaliteten i en vattenförekomst strider inte mot kvalitetsmålen i 21 § om försämringen är ett resultat av omständigheter som orsakas av naturliga skäl eller force majeure och som är exceptionella eller som inte rimligtvis hade kunnat förutses, eller om försämringen är ett resultat av omständigheter till följd av olyckor som inte rimligtvis kunnat förutses. För att försämringen inte ska stå i strid med kvalitetsmålen förutsätts dock att alla genomförbara åtgärder så snart som möjligt vidtas för att förebygga ytterligare försämring och för att undvika risk för att kvalitetsmålen inte uppnås i andra vattenförekomster som inte påverkas av omständigheterna samt för att återställa vattenförekomsten till dess tidigare kvalitetsnivå. Effekterna av omständigheterna ska ses över årligen. Åtgärderna ska anges i åtgärdsprogrammet och de får inte äventyra återställandet av vattenförekomstens kvalitet när omständigheterna inte längre föreligger. Förutsättningar och indikatorer för vilka omständigheter som är exceptionella och som rimligtvis inte kan förutses ska anges i förvaltningsplanen. Nästa uppdaterade version av förvaltningsplanen ska innehålla en sammanfattning av effekterna av de omständigheter som avses i detta moment och av de åtgärder som vidtas eller ska vidtas i samband med dem.

Att god grundvattenkvalitet, god ekologisk kvalitet eller, i förekommande fall, god ekologisk potential inte uppnås eller att en försämring av kvaliteten hos en yt- eller grundvattenförekomst inte förebyggs strider inte mot kvalitetsmålen i 21 § om det är en följd av nya förändringar i en ytvattenförekomsts fysiska karaktäristika eller förändringar i nivån hos grundvattenförekomster. Att en försämring från hög kvalitet till god kvalitet hos en ytvattenförekomst inte förebyggs strider heller inte mot kvalitetsmålen i 21 § om det är en följd av nya hållbara mänskliga utvecklings-

verksamheter. För att förändringarna inte ska stå i strid med kvalitetsmålen förutsätts dock att alla genomförbara åtgärder vidtas för att mildra de negativa konsekvenserna för vattenförekomstens kvalitet. Ytterligare förutsättningar för de förändringar som anges ovan är att de särskilt motiveras i förvaltningsplanen samt att kvalitetsmålen ses över varje år. Förändringarna ska kunna motiveras med ett allmänintresse av större vikt eller med att fördelarna för miljön och samhället med att uppnå kvalitetsmålen i 21 § inte uppväger de fördelar som förändringarna innebär för människors hälsa, människors säkerhet eller för en hållbar utveckling. De nyttiga mål som förändringarna medför ska heller inte kunna uppnås på något annat sätt som skulle vara betydligt bättre för miljön, antingen av tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader.

22 §

Åtgärdsprogram

Landskapsregeringen ska upprätta ett åtgärdsprogram som är ägnat att uppnå och bevara en effektiv och hållbar vattenanvändning med en god vattenkvalitet, förebygga en försämring av vattenkvaliteten samt att uppfylla kvalitetsmålen enligt 21 §. När det gäller yt-vatten ska genomförandet av åtgärdsprogrammet innefatta nödvändiga åtgärder i syfte att gradvis minska förorening från ämnen som är skadliga för vattenmiljön och för att utsläpp och spill av ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön ska upphöra eller stegvis elimineras. När det gäller grundvatten ska genomförandet av åtgärdsprogrammet innefatta åtgärder som är nödvändiga för att motverka varje eventuell betydande tendens till ökning av koncentrationen av alla föroreningar som orsakas av mänsklig verksamhet för att gradvis minska föroreningen av grundvattnet. Av åtgärdsprogrammet ska framgå lagstiftnings-, budget-, informations-, tillsyns- och övervakningsbehov samt de administrativa behov som genomförandet av en åtgärd fordrar. Till den del programmet gäller marina vatten ska samordning ske med berörda myndigheter och organisationer utanför landskapet i enlighet med 26 §. Allmänheten ska informeras om åtgärdsprogrammet, uppmantras att ta del av det och ges tillfälle att avge synpunkter på det. Information till allmänheten om ett förslag till åtgärdsprogram ska ges genom annons i minst en i landskapet allmänt utkommande tidning. Förslaget ska med tillhörande allmänna handlingar, senast ett år före den period som åtgärdsprogrammet avser, hållas tillgängligt för allmänheten under minst sex månader. Under denna tid ska även

för förslaget nödvändiga handlingar publiceras i elektronisk form.

23 §

Förvaltningsplan

Landskapsregeringen ska i en förvaltningsplan sammanställa uppgifter om ett avrinningsdistrikt. I en förvaltningsplan skall åtminstone ingå

10) en förteckning över behöriga myndigheter,

Mariehamn den 8 oktober 2015

CAMILLA GUNELL
lantråd

11) uppgifter om sådana kontaktpunkter och förfaranden som finns för information riktad till allmänheten,

12) förutsättningar och indikatorer för omständigheter som är exceptionella och som rimligtvis inte kan förutses och som avses i 21a § 1 mom.,

13) en beskrivning och förklaring av motiven för förändringar som avses i 21a § 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2015.

Carina Aaltonen
föredragande minister